herpy

SALAMANDRY I TRASZKI

Black-spotted Stout Newt

Pachytriton brevipes

Pachytriton brevipes to masywna, gładkoskóra i w pełni wodna traszka o długości 14-19 cm, pochodząca z czystych, chłodnych i szybko płynących potoków górskich w południowo-wschodnich Chinach. Ma barwę od średnio- do ciemnobrązowej z licznymi czarnymi plamkami oraz szeroki, wiosłowaty ogon. Jest terytorialna i agresywna, wymaga chłodnej, dobrze natlenionej wody.

Rodzina: Salamandridae

Słabe toksyny skórne

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**14-19 cm** długość całkowita z ogonem
Długość życia	**9-15 lat**
Aktywność	**O zmierzchu i w nocy**
Tryb życia	**Wodny**
Środowisko	**Las górski i mokradła**
Toksyny skórne	**Słabe** Umyj ręce po kontakcie i trzymaj palce z dala od oczu i ust
Trudność	**Średnio zaawansowany**

HODOWLA

Min. terrarium	**60 × 30 × 35 cm** D × S × W dla 2 dorosłych osobników
Temperatura w dzień	**14-18 °C**
Temperatura w nocy	**12-16 °C**
Wilgotność	**70-90%**
Woda	**Akwaterrarium** głębokość 20-25 cm
Temperatura wody	**14-18 °C**
UVB	**Niewymagane**
Pokarm	**Owady, kręgowce i dżdżownice i ślimaki**
Utrzymanie	**Pojedynczo lub w grupach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Rozwój	**Larwy w wodzie**
Miejsce składania jaj	**W wodzie**
Liczba jaj w zniesieniu	**40**
Okres larwalny	**80-110 dni** od wyklucia do metamorfozy
Pokarm larw	**Małe bezkręgowce wodne (rozwielitki, larwy komarów)**
Opieka nad potomstwem	**Pilnuje jaj**

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Niewymieniony**
Załącznik unijny	**Niewymieniony**
IUCN	**Najmniejszej troski (LC)**

O gatunku

Pachytriton brevipes to duża traszka o masywnej budowie. Dorosłe osobniki mierzą 14-19 cm łącznie z ogonem, większość 15-18 cm. Ciało jest grube, a skóra gładka, bez brodawek, które ma większość innych traszek. Głowa jest duża i płaska, z wyraźnymi fałdami wargowymi, które nadają pyskowi rybi wygląd, kończyny są krótkie, palce krępe, a ogon szeroki, bocznie spłaszczony i zaokrąglony na końcu jak wiosło. Zwierzę oddycha zarówno płucami, jak i przez skórę.

Grzbiet, głowa i ogon mają barwę od średnio- do ciemnoczekoladowobrązowej i są pokryte licznymi czarnymi plamkami. Ubarwienie brzucha jest bardzo zmienne: od cętkowanego po jasnobrązowe, żółte lub pomarańczowe w plamy, aż po całkowicie czarne. Samce w szacie godowej mogą mieć na ogonie białe lub niebieskawobiałe plamki, ale są one mniej wyraźne niż u najbliższych krewnych w obrębie rodzaju.

Rodzaj *Pachytriton* obejmuje dziś ponad dziesięć opisanych gatunków, a kilka z nich opisano dopiero w ostatnich latach. Zwierzęta z handlu są więc często błędnie oznaczone, a osobniki sprzedawane jako *P. brevipes* mogą należeć do innych gatunków. W handlu rodzaj bywa też mylony z *Cynops*, ale jego gatunki są znacznie bardziej agresywne i żyją wyłącznie w wodzie. Długość życia tego gatunku nie jest udokumentowana. Zwierzęta z tego rodzaju mogą dożywać w niewoli co najmniej 9 lat, a górna granica 15 lat jest zapożyczona od *Paramesotriton hongkongensis*.

Toksyczność skóry *P. brevipes* nie została zbadana. Bliscy krewni z tej rodziny mają łagodnie toksyczną wydzielinę skórną, dlatego z tym gatunkiem postępuje się tak samo: myj ręce przed każdym kontaktem i po nim oraz nie dotykaj palcami oczu i ust.

Występowanie i środowisko

Pachytriton brevipes występuje w południowo-wschodnich Chinach. Większość zarejestrowanych stanowisk pochodzi z prowincji Fujian, poza tym gatunek stwierdzono w Zhejiangu, Jiangxi i Guangdongu, a pojedyncze stanowiska znane są z Anhui. Zwierzęta zbadane genetycznie pochodzą z gór Wuyi w Fujianie i Junfeng w Jiangxi. Część pozostałych stanowisk może dotyczyć blisko spokrewnionych gatunków, ponieważ granice gatunkowe w obrębie rodzaju były niejasne.

Gatunek nie jest uznany za zagrożony, ale jego zasięg się kurczy, prawdopodobnie z powodu zanieczyszczeń i utraty siedlisk.

> **Naturalny zasięg:** Chiny.

ŚRODOWISKO

Siedliskiem są czyste, szybko płynące i dobrze natlenione potoki górskie z chłodną, ubogą w składniki odżywcze wodą. Pokarmu jest w takiej wodzie niewiele, a zwierzęta radzą sobie, utrzymując terytoria i broniąc ich przed osobnikami własnego gatunku. Gatunek jest niemal wyłącznie wodny i opuszcza wodę tylko wtedy, gdy jest nękany przez bardziej agresywnego osobnika.

Jest drapieżnikiem, który zjada dżdżownice, owady i małe ryby, a pokarm wciąga szybkim ruchem pyska.

Hodowla

TERRARIUM

O hodowli *Pachytriton brevipes* wiadomo niewiele, a duża część wiedzy o tym rodzaju dotyczy zwierząt z handlu, których przynależność gatunkowa nie jest pewna. Gatunek żyje w czystych, chłodnych i dobrze natlenionych potokach górskich w południowo-wschodnich Chinach. *Paramesotriton hongkongensis* zamieszkuje podobne potoki dalej na południe i ma takie same wymagania co do wody.

P. brevipes trzyma się w czystym akwarium z głęboką, chłodną i dobrze natlenioną wodą. Woda musi co najmniej całkowicie przykrywać zwierzęta, a głębsza jest lepsza dla zdrowia: 20-25 cm w akwarium 60 × 30 × 35 cm to dobra miara dla dwóch osobników. Licz co najmniej 20-40 litrów na osobnika i dobry filtr. Trzymaj akwarium w chłodzie, bez bezpośredniego słońca, i nie ogrzewaj go lampami.

Dno pokrywa się drobnym piaskiem lub żwirem zbyt dużym, by dało się go połknąć; zwierzęta łapczywie jedzą i mogą wciągnąć podłoże razem z pokarmem. Każdy osobnik potrzebuje co najmniej jednej kryjówki, a dodatkowe przesłony wizualne dają zwierzętom miejsca do wycofania się, dzięki czemu starć jest mniej. Kryjówkami mogą być kawałki rur PVC, gliniane doniczki, dekoracje akwariowe i płaskie kamienie oparte na innym kamieniu. Zapewnij pływającą platformę lub rośliny pływające dla osobników chorych lub osłabionych.

Pokrywa musi szczelnie przylegać: zwierzęta potrafią wyskoczyć z wody dzięki silnemu ogonowi i choć rzadko się wspinają, nie można tego wykluczyć. Osobnik, który stale przebywa przy powierzchni wody lub z niej wychodzi, ma problem i trzeba go uważnie obserwować pod kątem choroby lub nękania.

Zwierząt nie trzyma się razem z innymi gatunkami. Ryby zostają okaleczone lub zjedzone, a inne płazy ogoniaste mogą stracić kończyny.

TEMPERATURA

Utrzymuj wodę w temperaturze 14-18 °C w dzień i 12-16 °C w nocy. Krótkotrwale gatunek znosi 21-24 °C, ale dłuższy czas powyżej 18 °C szkodzi zdrowiu. Wartości te są szacunkiem dla zwierzęcia z chłodnych potoków górskich, a dolna granica nie jest udokumentowana. Latem może być potrzebny wentylator chłodzący lub chiller.

WILGOTNOŚĆ I ZRASZANIE

Wilgotność powietrza nie ma znaczenia dla zwierzęcia w pełni wodnego. W zamkniętym akwarium jest wysoka sama z siebie; podane w tabeli 70-90 % to szacunek. Zadbaj, by powietrze nad wodą nie stało w miejscu i nie było ciepłe.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

WODA I JAKOŚĆ WODY

Woda musi być czysta, dobrze natleniona i w ruchu. Niezbędny jest wydajny filtr (kubełkowy, denny lub wewnętrzny); filtry gąbkowe i kamienie napowietrzające są mniej skuteczne i wymagają częstszych podmian wody. W filtrze można stosować węgiel aktywny i żywicę wiążącą amoniak. Podmieniaj 10-20 % wody co tydzień, niezależnie od filtra. Wodę z kranu przed użyciem uzdatnia się preparatem neutralizującym chlor, chloraminę i metale ciężkie.

Zwierzęta z potoków są wrażliwe na substancje toksyczne i wahania pH. Gatunek jest odporny i przez krótki czas znosi złą wodę, ale dłuższy okres złych warunków szkodzi zdrowiu. Unikaj mydła, środków czystości i kremu do rąk w pobliżu wody.

OŚWIETLENIE I UVB

UVB nie jest potrzebne. Zwierzęta żyją w zacienionych potokach, a światło nie powinno być mocne. Oświetlenie można dostosować do ewentualnych roślin, a bezpośredniego słońca należy unikać, ponieważ nagrzewa wodę.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Zwierzęta są żarłoczne i zjadają dżdżownice, owady, mrożoną ochotkę, serce wołowe, ryby, granulowany pokarm suchy i niewielkie ilości chudego mięsa. Pokarm jest wciągany, więc kąski powinny mieć rozmiar łatwy do połknięcia, bo o większe kawałki zwierzęta walczą. Resztki pokarmu usuwa się od razu, by utrzymać jakość wody. W miarę możliwości karm w przeciwległych końcach akwarium lub z ręki, żeby zwierzęta nie gryzły się nawzajem podczas karmienia.

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Pachytriton brevipes jest terytorialny i agresywny. W ubogich potokach pokarmu jest mało, dlatego zwierzęta bronią swojego obszaru przed osobnikami własnego gatunku. Ugryzienia widać jako półkoliste ślady na skórze lub brakujące kończyny i mogą być śmiertelne, czasem dla obu osobników. W małym akwarium zwierząt nie powinno się trzymać razem. Gatunek można trzymać w małych grupach, jeśli każdy osobnik ma własne terytorium (kryjówkę), ale agresja nadal pojawia się przy karmieniu i w sporach o miejsce. Gdy dochodzi nowy osobnik, zmienia się cały wystrój, tak aby wszystkie zwierzęta musiały wyznaczyć nowe terytoria.

Dobrze zaaklimatyzowany osobnik porusza się po akwarium, nie goniąc innych i nie ukrywając się. Jeśli zwierzę chudnie, ma powtarzające się rany po ugryzieniach albo stale trzyma się przy powierzchni lub na lądzie, jedynym wyjściem może być przeniesienie go do osobnego akwarium.

Zwierzęta komunikują się za pomocą substancji zapachowych. Machanie ogonem obserwuje się przez cały rok u obu płci i nie zawsze jest to zachowanie godowe; samiec macha gwałtownie, gdy chce zwrócić na siebie uwagę samicy, a obie płcie machają lekko, gdy się do siebie zbliżają lub gdy coś je niepokoi. Lekkie podszczypywanie ogona przez samicę jest nieszkodliwe, ale uporczywe szczypanie to agresja.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Wiek osiągania dojrzałości płciowej nie jest udokumentowany dla tego gatunku. Samce można rozpoznać w okresie godowym: kloaka jest nabrzmiała, w stanie napięcia mogą z niej wystawać włoskowate brodawki o długości 2 mm, a na ostatniej jednej trzeciej ogona widoczne są białe plamki. Poza okresem godowym płeć można dość pewnie określić po otworze kloaki, który u samca jest dłuższy, oraz po głowie: u dobrze odżywionych samic głowa oglądana z góry jest co najwyżej tak szeroka jak tułów, natomiast głowy samców są szersze w stosunku do tułowia. Samce preferują bardzo zaokrąglone samice.

GODY I KOPULACJA

Gody i składanie jaj u *P. brevipes* nie są udokumentowane. U zwierząt sprzedawanych w handlu jako "*Pachytriton labiatus*", które prawdopodobnie są *Pachytriton granulosus* lub *Pachytriton inexpectatus*, samiec zbliża się do zaokrąglonej samicy i energicznie macha w jej stronę ogonem, a obie płcie mogą trącać kloakę, by sprawdzić gotowość. Gdy samica się zatrzymuje, samiec staje przed nią i dalej macha ogonem; jeśli ucieka, zagradza jej drogę. Kiedy samica stoi nieruchomo, samiec odchodzi, poruszając ogonem coraz węższymi falami, a samica podąża za nim, dotyka ogona i go podszczypuje. Wtedy samiec unosi ogon i składa spermatofor na podłożu, a samica podejmuje go kloaką. Samica, która ucieka, jest ścigana i atakowana.

JAJA I LARWY

Rozmnażanie w niewoli jest rzadkie. U tego gatunku obserwowano spermatofory, ale jaja nie są udokumentowane. U tych samych zwierząt z handlu ("*P. labiatus*") zniesienie liczy około 40 jaj, które samica przykleja do sklepienia wykopanych lub jaskiniowych kryjówek i aktywnie ich pilnuje w trakcie rozwoju; wartości w tabeli zapożyczono właśnie stamtąd. Aby wprowadzić zwierzęta w stan godowy, samce trzyma się oddzielnie od samic podczas zimowego schłodzenia i łączy ponownie w lutym lub marcu.

Agresja jest największa w okresie godowym. Para dostaje wiele kryjówek i jest karmiona w przeciwległych końcach akwarium lub z ręki, żeby nie dochodziło do pogryzień.

METAMORFOZA

Czas inkubacji i rozwój larw nie są udokumentowane dla *Pachytriton brevipes*. Czas rozwoju larwalnego w tabeli (80-110 dni) zapożyczono od *Paramesotriton hongkongensis*. Larwy są drapieżne i dostają drobne zwierzęta wodne, takie jak rozwielitki i małe larwy komarów.

Czytaj więcej: Inkubacja jaj

ODCHÓW MŁODYCH

Odchów młodych nie jest udokumentowany dla *Pachytriton brevipes*. Młode gatunków żyjących w potokach mają prawdopodobnie te same podstawowe wymagania co dorosłe: chłodną, czystą i dobrze natlenioną wodę z ruchem, kryjówkę dla każdego osobnika i częste podmiany wody. Karm małymi porcjami pokarmu dopasowanego do wielkości pyska młodych i od razu usuwaj resztki. Jest to zalecenie ogólne, a nie wiedza o tym gatunku.

Zdrowie i częste błędy

Typowe problemy i błędy:

- Zła jakość wody i zbyt wysoka temperatura przez dłuższy czas. Zwierzęta z potoków są wrażliwe na substancje toksyczne, wahania pH i ciepło.
- Rany po ugryzieniach i utracone kończyny po walkach między zwierzętami. Przenieś najsłabszego osobnika do osobnego akwarium.
- Zwierzęta z handlu często żyły w złych warunkach. Są odporne i przez jakiś czas to znoszą, ale dłuższy okres złych warunków szkodzi zdrowiu.
- Pasożyty zewnętrzne: zwierzęta z handlu mogą mieć ciemnobrązowe, wodne roztocze między palcami, w pachach, przy kloace i wzdłuż dużej żyły za przednimi kończynami. W niewielkiej liczbie są nieszkodliwe i można je usunąć pęsetą.
- Osobnik, który stale leży przy powierzchni wody lub wychodzi na ląd, ma problem.
- Bsal (*Batrachochytrium salamandrivorans*) to grzyb skórny, który zabija wiele europejskich płazów ogoniastych. Wiele wschodnioazjatyckich płazów ogoniastych może przenosić zakażenie bez objawów. Nowe zwierzęta trzyma się więc przez kilka tygodni na kwarantannie, oddzielnie od innych płazów ogoniastych i bezogonowych, z osobnymi narzędziami i przy zachowaniu dobrej higieny rąk.

Zgłoś się do weterynarza znającego się na płazach, jeśli zwierzę przestaje jeść, ma rany, obrzęki lub przebarwioną skórę.

Czytaj więcej: Kwarantanna i higiena

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.

Pełny poradnik z mapą i aktualizacjami: herpy.org/pl/plazy-ogoniaste/pachytriton-brevipes